

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДИНІТЕ СІМ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER FRITCHARD AVE.
& MCGREGOR ST.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

WINNIPEG, MANITOBA,
CANADA.

PIK V.

Ч. 63.

СЕРЕДА, 8 СЕРПНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, AUGUST 8th, 1923.

No. 63.

VOL. V.

КИНУЛИ ГРАНАТ НА ФРАНЦУЗЬКИХ ЖОВНІРІВ.

ДИССЕЛЬДОРФ, 5. серпня. — На одній із найлюдніших вулиць кинено нині на перехресті вулиць Французьких жовнівручній гранат, який ранив двох жовнів і німецьку жінчину та дитину, які стояли на боці.

Французькі жовнири сечас рушили на зібраних людей і арештували Німця, якого забрали з місця, звідки кинено гранат. Жовнири кажуть, що в кишені арештованого знайшли частину гранатового механізму.

Як кару за кинення гранату французькі окупаційні влади видали приказ, щоби о 10. годині вечером були замкнені всі ресторани, кавири, театри і кіна ("мувінг-лікчер"), а по 11. годині щоби ніхто не показувався на вулиці.

Арештований Німец є студентом і називається Пабт. Він буде поставлений перед воєнним судом і його чекає кара смерті через розстрілення. Пабт заперече, що він кинув гранат.

Французи арештували також шефа поліції Диссельдорфу як відвального за всякий безпорядок і задержали кількох німецьких свідків.

Новий драстичний крок французького команданта.

Як подає "Вестфальський Цейтунг", полковник Дегут видав приказ, який уповажно французьких і бельгійських інженерів сконфіскувати засоби вугля і коксу в Руурні і все майно вжито з ним, включаючи доми робітників, які відмовляються працювати для Французів.

Газета даліше каже, що це вказує на те, що Французі мають намір самі оперувати копалинами, спираючись до роботи французьких робітників, коли цього буде потрібно.

КОМУНІСТИ В САКСОНІІ ЗАМАЮТ МАЙНУ.

ДРЕЗНО, 4. серпня. — Під час страйку майнерів коло Свікав в Саксонії 4.000 комуністів зняли майну і мають намір саві нею оперувати. Покликано поодиноким, однак останні доносення кажуть, що комуністи є в повній посадці майни.

СЕМАШКО ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ЛЕНІНА.

МОСКВА, 5. серпня. — Др. Семашко, народний комісар публічного здоров'я, промовляючи вчора в Харкові на Всеукраїнським (медичним?) конгресі заявив, що стан здоров'я прем'єра Леніна від часу перевезення його на провінцію, вказав загальне поліпшення. Нема однак зміни в його мові і його нервова система все ще є розстроена, що викликає велике побоювання.

6.000 РОБІТНИКІВ З АНГЛІЇ НА ЖИВА ДО КАНАДИ.

ВІННІПЕГ, 5. серпня. — На пошук канадських властей, в слідуючих трох тижнях приїде з Великої Британії на жива до Канади около 6.000 робітників. Ці робітники призначені до трох західних провінцій.

900 РОБІТНИКІВ ВЖЕ ВИХАЛИ.

ЛОНДОН, 4. серпня. — На кораблі "Дорік" відплило нині до Канади до робіт на живах около 900 робітників. Многі з них заявили, що мають намір осісти в Канаді.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ПОМЕР.

В четвер 2. серпня о годині 7.30 вечером помер в готелі "Пелес" в Сен Франсіско президент Злучених Держав Воррен Г. Гардінг. Смерть наступила несподівано наслідком удару апоплексії. Тяжко хворував був на запалення легких, однак в останніх днях стан його здоров'я вже був поправився і сподівано, що він цілком виждорівє. Смерть наступила тоді, коли всі думали, що президент вже майже цілком здоровий.

Смерть захопила Гардінга під час його обіздки по західних стейтах Злучених Держав. Гардінг відвідав вже був Аляску і Венкувер в Канаді і мав намір вертати на схід, коли його захопила слабкість. Разом з Гардінгом були під час цієї його подорожі 4 федеральні міністри, ген. Першінг і многи інших військових і державних урядників, та маса спеціальних кореспондентів газет і детективів.

Калвін Кулідж новим президентом Америки.

На місце помершого Гардінга президентом Злучених Держав став Калвін Кулідж, доте перший віцепрезидент. Він зівстав записаний в п'ятнадцять до свідати о годині 2.47 в Плаймаут, Вермонт, де перебував у свого батька на фармі. Нового президента заприсяг його власний батько, який є публічним нотарем. О годині 7.45 рано Кулідж вийшов до Вашингтону.

В суботу 4. серпня новий президент Кулідж урядово перебрав контролю над правительством Злучених Держав. Він оставив всіх міністрів на їх становищах і заявив, що його внутрішня і загранична політика є поки що така сама, якої придержувався Гардінг.

Кулідж вважається крайнім реакціонером і ворогом робітництва. Як губернатор стейту Мессечусетс, він вставився в 1919 році подавляванню страйку поліцаїв в Бостоні, який був вибух. Зараз по генеральним страйку в Вінніпегу.

ТУРКИ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ПІЙШИ ДО ЗГОДИ.

ЛЬОЗАННА, 5. серпня. — Повідають, що представники Туреччини і Злучених Держав, які вели переговори в справі закінчення особного договору між обома державами, прийшли нині до повної згоди.

Наколи це окажется правдою, договір буде підписаний правдоподобно вввтра.

ПЛАНУЮТЬ УДЕРЖАВЛЕННЯ ЗЕЛІЗНИЦЬ.

КОНСТАНТИНОПЛЬ, 31. годині. — Турецьке правительство має намір удержати зеленіці в Анатолії, приїшовши до переконання, що загранична контрола зеленіць є в великій степені некорисна.

Правительство веде вже з англійськими і швейцарськими банками переговори в справі кредиту на переведення такої трансації.

КОНВЕНЦІЯ ОДНОЇ ВЕЛИКОЇ ЮНІ.

Минувшій п'ятниці розпочалася в Вінніпегу конвенція Одної Великої Юні при участі около 30 делегатів з Онтаріо і західних провінцій Канади.

С.С.Р. ПІДПИСАВ ДОГОВІР ПРО ПРОЛІВІ.

ЛЬОЗАННА, 30. липня. — Союз Соціалстичних Радянських Републік підписав договір про проліви, заключений на мировій конференції в Льозанні.

Договір підписав імені Радянських Републік радянський посол Йорданський, який є іменованим на місце Ворвського.

З огляду на ворожнечу між радянським і швейцарським правительствами, підписання договору відбулося в Константинополі.

АМЕРИКАНЕЦЬ ЗА ДОГОВОРОМ ЗІ СОВІТАМИ.

ЛОНДОН, 31. липня. — Бувший американський сенатор і секретар внутрішніх справ Альберт Б. Фол, який перебуває тут після місячного побути в Радянських Републіках, заявив в розмові з представниками преси, що після його переконання Злучені Держави повинні заключити з Радянською Федерацією торговельний договір на звір совітсько-англійського договору.

Фол між іншим сказав: "Це, що я побачив в Радянських Републіках, було для мене милою несподіванкою. Я найшов загальний спокій і пошановання законів, бо нарядне є тероризований брутальною силою, як за царського режиму, але вивоні вдоволені теперішньою формою правління. Після мого переконання радянське правительство має тревати підстави і його істновання є заперене".

Фол вказує також на скорі відрадження хліборобства і заходи радянського правительства завести в хліборобстві найновіші методи.

"ІЗВЕСТИЯ" ПРО ВІДНОСИНИ З ФРАНЦІЄЮ.

Московське "Известия" містять статтю з приводу совітських відносин з Францією. В статті говориться:

"В громадській думці французької буржуазії в її відношенню до совітської републики наступив здається перелом. Само собою розуміється не з боку Росії можуть бути перепони для відновлення економічних відносин з якою-б то не було державою. А між тим французький уряд робить ряд вчинків, які свідчать про те, що стара політика ворожнечі ще не вимерла. Голові нашій червонохрестної місії Устинової була поставлена вимога вилзти з Парижа в день прибуття його туди з Марсєлі. Французький уряд не виявив досить приязни до совітського представника. Не вважаючи на наш протест проти продажі російських кораблів, французький уряд не має наміру відмовити від цього незаконного акту. Російський уряд не може дати вільгот французьким капіталістам до того часу, поки французький уряд виявляє явну неприязнь до Росії. Зокрема розмови про нафтові концесії, які французька торговельна делегация визнала найважливішою справою, не можуть бути розглядані задовольняючо до того часу, коли французький уряд не покаже, що він дійсно відмовився від старої ворожої політики і має намір стати на нові позиції. Совітська република готова увійти в переговори і завязати угоди з кожним буржуазним урядом незалежно від його відтінку."

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО СТАЄ НА НОГИ.

Центральне Статистичне Управління розсаїдило сім губернній і азначає, що торішній урожай вплив живі сили у сільське господарство, забезпечивши його матеріальними коштами. Скрізь помітно збільшення засівної площі, засів озимини збільшився на 25 відсотків. В окремих районах засів озимини перевищує площу 1916 року. Скрізь помітно збільшення засіву ярини, скільки худоби, особливо молоднику. Потрохи відновлюється скотарство, що страшенно занепаало за останні роки.

СТАН ЗЕЛІЗНИЧОГО ТРАНСПОРТУ НА УКРАЇНІ.

Уловнаркомшх тов. Рудий в розмові зі співробітником "Ратау" намалював сучасне становище українського залізничного транспорту в звязку з майбутньою перевозкою в осени збіжа.

"В осени" — сказав тов. Рудий — "українські залізничні значно поширять свою працю. Замість сучасних 2.150 товарних вагонів перевозка досягне добу 2.950 вагонів — вся додаткова кількість вагонів перевозитиме вантажі. Палітью буде. В паротях недостатньо буде. Південний округ шляхів має запасних справних паротів 500. Відпущено кошти на збудовання 7.800 вагонів. Головне — поладити вагони. При енергійній праці програму можна буде виконати значно повніше."

ЧЕРЕЗ П'ЯТЬ РОКІВ ОДЕШІНА ГРАМОТНА.

На Одешіні є тепер 438.163 неграмотних. Розраховано за 5 років зліквідувати неграмотність. В першу чергу зараховано до зліквідування неграмотність між zorganizованим пролетаріатом в 64.509 чол. Потрібно 805 шкіл. Тепер є 275. До зліквідування неграмотності притягнено радянських і партійних робітників, увесь педагогічний персонал губернії.

Безпартійні селянські конференції на Волині.

На Волині відбуваються безпартійні селянські конференції. Беруть участь 12.000 селян. Селянство цікавиться всіма справами. Крім загально-політичних докладів на конференціях даються селянству поясненія в різних життєвих справах.

Робоча худоба голодним губерніям.

Для губерній України, які потерпіли від неврожаю і голоду, закуплено 40 тисяч голів рогатої худоби. З цієї кількості 32 тисячі вже розподілено по місцях.

Діяльність тракторів.

По даним Наркомзему на Україні працює 106 тракторів, які належать закордонним організаціям. Крім того працює 30 тракторів Наркомзему. За минулу засівну кампанію трактори вюрвали 10 тисяч десятин.

Але вона вимагає, щоб закордонні уряди, які наміряють заключувати з Росією договори, відмовились від неприязних виступів проти совітської републики.

НА УГОРСЬКОМУ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННИЙ СТАН.

БУДАПЕШТ, 4. серпня. — В наслідок страйку залізничних машиністів правительство проголосило по цілій Угорщині воєнний стан.

Кабінет відмовився дати підписку робітникам, якої вони домогалися.

Огно машиністів правительство розвязало, а провідників страйку арештувало.

СТРАЙК В ІТАЛІЙСЬКИХ ПОРТАХ.

Старокраїні газети з половиною липня доносять: В Італії в наслідок упадку вартости гроша економічне положення погіршало, а до різних росте, мимо всіляких зарядних постанов уряд. З цього приводу починаються там страйки. В першу чергу застрайкували моряки і портови робітники. Застановлена праця у всіх пристанях Адрійського моря.

ПОВСТАННЯ ЧОРНОГОРЦІВ ПРОТИ ЮГОСЛАВІ.

Князівство Черногорца остане по великій війні під владою Югославської Републики. Не в сьмак це Черногорці, які все-ж такі волюють мати свою, хоч дуже малу державу, й через те там вічно кипить. От і тепер в річницю анексії цього бувшого князівства Югославією, уладли Черногорці повстання. В оден означений мент підпалили Черногорці деякі державні будинки, кошти, та вирізали багато ксьондзів. Повстання здавлено, а югославська поліція арештувала багато Черногорців під замітом державної зради.

ДОПОМОГА ХАРКІВСЬКИМ СТУДЕНТАМ.

Студентські інтернати в Харкові забезпечили помещаючим 1.500 незможних студентів. У звязку з приїздом до Харкова в осени до 2.000 нових студентів, комісія намітила низку будинків для влштовання студентських интернатів.

САРАНА НА УКРАЇНІ.

На Україні заражено сараною 60.000 дес. землі. Працює над знищенням її 26.000 чоловік. На Донщині заражено 20.000 дес. землі. Мобілізовано агрономічний персонал, а також людиність зараженого району. Знищено 60%. Найбільше сарани в Маріупольському окрузі. На Катеринославщині сарану зліквідувано. Наркомзем відіслав на місця для боротьби з сараною 48 кінних обрзкувателів. Недавно з Москви прибуло 500 тисяч пудів мишьяквисто-кислого натрою, який відправлено до заражених сараною районів.

За викладання старо-живітської мови.

У Фастові відбулась судова розправа проти двох учителів і кількох батьків за викладання старо-живітської мови, яку заборонено радянським законодавством. Суд ухвалив за викладання мови, що затуманює свідомість дітей — учителя засудити на три місяці арешту, а батьків на півтора місяці. Вирок було зустрінуто гучними оплесками робітників, які заповнили судову сяду.

КОНГРЕС МІЖНАРОДНОЇ ДОПОМОГИ С.С.Р.

В другій половині червня відбувся в Берліні конгрес Міжнародної Робітничої Допомоги Радянським Републікам в присутності представників С.С.Р.Р., многи делегатів, гостей і представників преси. В конгресі взяли участь представники професійних союзів майже всіх держав. Привітні телеграми конгресови надіслали: голова італійського Червоного Хреста, Сибірський Комітет Допомоги, Центросілка, англійський посол Макдер і Сполжничі Т-ва Центральної Німеччини.

Не першому засіданню конгресу виступила з довгим рефератом т. Каменева про заходи, які поробив радянський уряд і заграничні організації, що допомагали голодним дітям, інвалідам і безробітним С.С.Р.Р., та про наміри їх в цьому напрямі на майбутне. Представник народного комісаріату хліборобства виступив з докладом про стан радянського господарства.

ВІБУДОВА ДОНБАСУ.

Шахтарі Довжанського рудоупвдіння відзначають свою енергією між шахтарями Донбасу. В червні довжанці дали републиці понад програму 350 тисяч пудів антрацити. Річну програму вже виконано в кількості 86% завдання. Пророблено багато капітальної роботи а також багато ремонтів. До кількох копальне проведено нові залізничні колії.

2.500 в'язнів в Москві випущено на волю.

МОСКВА, 30. годині. — "Правда" доносить, що на підставі звіту спеціальної комісії для провірення вини і засуду в'язнів, радянське правительство освободило з в'язниць в Москві 2.500 в'язнів. З поміж освободжених 800 призначено до депортації на провінцію.

ДРІБНІ ВІСТІ.

Переселення на Україні.
До Харкова прибуло 311 ходоків з центральных губерній, а також Сибіру, які старються, щоби їм дано було там землю.

Електрофікація Дніпра.

В звязку з електрофікацією Дніпра зростає значіння Запоріжжя. Одночасно з роботами по проведенню каналів буде проваднись будова залізничні Кривий Ріг—Гришніно—Царичин.

Дитячі ясла на Херсонщині.

Організації дитячих ясел на Херсонщині відбувається успішно. Відчинено вже 16 дитячих ясел.

Замість дзвонів сільсько-господарських машини.

Козакі шести хуторів Мадодельської станиці постановили зняти церковні дзвони і обміняти їх на сільсько-господарські машини.

Насіння замість церковних дзвонів.

Селяне Більської повіту Вологодської губернії ухвадили продати церковні дзвони і за ці гроші купити насіння.

Шкода від граду.

По всій Україні, згідно з останніми відомостями, вибито градом 111.022 десятини засівів.

МІСЯЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ У.Р.Д. В ІСТ КИЛДОНАН.

Отрим повідомляється членів Відділу Укр. Роб. Дому в Іст Килдонані, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 11. серпня ц. р. о год. 7-й вечером. Справи важкі до порішення. Проситись прийти на час, щоби не затягати нарад до пізна в ніч.

Заряд Від. У.Р.Д.

УВАГА! ТДЬМО ВСІ НА ПІКНІК! УВАГА!

ВІДДІЛ СТОВАРИШЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВІННІПЕГУ

— устроює —

В НЕДІЛЮ, 12. СЕРПНЯ, В МОРС ПЛЕИС

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

ПРОГРАМА ПІКНІКУ БОГАТА. — ДОБІРНА МУЗИКА ПІД ПРОВОДОМ ТОВ. ГУЦУЛЯКА. — ЗИМНІ НАПИТКИ. — МОРОЖЕНЕ. — СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ.

То-ж приходіть всі і клічте своїх знайомих гарно зава-итись на свіжім воздусі, а комітет з свого боку доложить всіх старань, щоби всім гостям задоволили.

Я К ІХАТИ: — Беріть "Морс Плейс" стріткарку, котра їде Мейн стріт і їдьте до місця де вона вертає назад, а там будуть товариші, котрі вкажуть вам дорогу на місце пікніку.